

СЕКЦІЯ 4. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНОМУ АУДИТІ

*Багрій К.Л., к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного
університету*

В даний час економічний аналіз відіграє особливу роль у виконанні завдань і цілей аудиту в діяльності аудиторських організацій. Він є складовою частиною всіх основних видів аудиторської роботи, забезпечує доказовість висновків аудитора за результатами перевірки достовірності фінансової звітності. Економічний аналіз необхідний в ході контролю за достовірністю нарахування і сплати податків, оцінки економічних та інвестиційних проєктів, оптимізації оподаткування, консультативного та експертного обслуговування. Крім того, аналіз господарської діяльності підприємства може бути одним з найважливіших видів аудиторських послуг.

Незважаючи на очевидну і зростаючу роль економічного аналізу в аудиті, значна кількість його теоретичних та практичних проблем залишаються невирішеними, а саме недостатньо приділено уваги специфіці аналізу в аудиті, його організаційним формам, особливостям аналітичних розрахунків в ході аудиторської діяльності. Серед найбільш значущих робіт необхідно відзначити праці вітчизняних вчених М.Т. Білухи, В.П. Бондара, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Н.І. Дорош, Б.Ф. Усача та ін.

Актуальність наукових досліджень в області аудиту і, зокрема, проблем економічного аналізу в аудиті, очевидні. Економічний аналіз – найважливіша складова аудиту на всіх етапах його здійснення: на стадії підготовки і складання загального плану аудиту, при формуванні аудиторських доказів, при здійсненні аудиторських вибірок, при оцінці істотності

викривлення бухгалтерської звітності, при обґрунтуванні висновків, що містяться в аудиторському висновку. Він також є основним методом дослідження не тільки в аудиті бухгалтерської звітності, а й в податковому аудиті, аудиті на відповідність вимогам, управлінському аудиті, в спеціальних видах аудиту (інвестиційному, операційному, внутрішньому).

Значна кількість економістів обмежує аудит перевіркою бухгалтерських документів і експертизою достовірності фінансової звітності, що дуже звужує напрямки аудиторської діяльності. Водночас ототожнюють поняття «проведення аналітичних процедур» і «аналіз господарської діяльності». Розуміючи під аналітичними процедурами дії аудитора, в ході яких він проводить аналіз співвідношень і значень, заснованих на відомостях про діяльність суб'єкта господарювання на якому проводиться аудит.

З іншого боку, аналітичні процедури є однією з форм аудиторських процедур за своєю сутністю і використовуються для отримання аудиторських доказів при формуванні думки про достовірність фінансової (бухгалтерської) звітності. Аналіз же фінансово-господарської діяльності спирається на фінансову інформацію, достовірність якої вже встановлена в процесі аудиту. Ця сторона аналізу в аудиті знайшла своє відображення в дослідженні О.О. Фальченко, Ю.С. Глушач, Я.В. Глушач [1].

При перевірці достовірності інформації про господарську діяльність не можна обійтися без всебічного економічного аналізу всіх аспектів виробничо-господарської діяльності підприємства. Не можна забувати і про те, що аналіз господарської діяльності є однією з найважливіших послуг, супутніх аудиту і може розглядатися як самостійний вид діяльності аудиторських організацій. Тенденції розвитку аудиту в світовій практиці свідчать про те, що в складі обсягу аудиторських робіт, крім аудиту на підтвердження достовірності бухгалтерської звітності все більше місця займає економічний аналіз господарської діяльності.

При цьому необхідність всебічного аналізу суб'єкта господарювання, де проводиться аудит, виникає вже на попередній стадії аудиторської перевірки. В процесі підготовки

до перевірки відповідно до стандартів аудиторської діяльності, аудитор повинен ознайомитися з фінансово-господарською діяльністю економічного суб'єкта і мати інформацію про зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на його господарську діяльність. В результаті аналізу формується оцінка достовірності об'єкта обліку, що перевіряється. Дана оцінка є непрямим свідченням, на основі якого аудитор приймає рішення про необхідність застосування інших аудиторських процедур. На стадії детальної перевірки аналіз служить для зниження ризику невиявлення будь-яких відхилень. На завершальній стадії аудиту аналіз застосовується для того, щоб аудитор в ході оцінки результатів проведеного аудиту міг узагальнити дані і зробити висновки.

У своїй роботі К.К. Пермінова розглядає застосування конкретних коефіцієнтів економічного аналізу при аналізі фінансової звітності, наводить приклади використання таких коефіцієнтів, як коефіцієнти поточної та абсолютної ліквідності, коефіцієнт автономії та ін. [2].

Таким чином, економічний аналіз відіграє важливу роль в аудиторській діяльності. Але при цьому економічний аналіз більшою мірою виступає більше як самостійна послуга. При цьому аналіз не може обходитися без аудиту, оскільки аналітик не може будувати прогноз на недостовірних даних та фактах господарської діяльності. Підводячи підсумок, можна сказати, що економічний аналіз і аудит по суті мають різне спрямування і цілі, але при цьому тісно переплітаються в економічному просторі.

Література.

1. Фальченко О.О. Фінансовий аналіз в аудиті: сучасний погляд [Текст] / О.О. Фальченко, Ю.С. Глушач, Я.В. Глушач. // Збірник наукових праць «Вісник НТУ «ХП». – № 65. – 2014. – С. 18-24.

2. Пермінова К.К. Застосування методів економічного аналізу в аудиті [Текст] / К.К. Пермінова // Бухгалтерський облік, управління та фінанси: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – 2016. – С. 134-138.